

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120303004
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:6120303004.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a JUDr. Magdalény Florekovej v právnej veci žalobcu: Súkromná škola umeleckého priemyslu animovanej tvorby, so sídlom Vlastenecké nám. 1251/1, Bratislava, IČO: 36 068 284, zastúpený: Mgr. et Mgr. Jozef Krkošek, advokát so sídlom Pečnianska 1, Bratislava, IČO: 50 093 711, proti žalovanému: ESO Travel, s.r.o., so sídlom Sabinovská 8, Bratislava, IČO: 35 858 559, zastúpený Advokátska kancelária SEMANČÍK & PARTNERS s.r.o., so sídlom Bottova 2A, Bratislava, IČO: 50 567 942, o zaplatenie sumy 18.128,- € s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 9C/86/2020-313 zo dňa 10. marca 2022 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa priznanej istiny potvrdzuje.

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa priznaného príslušenstva mení tak, že žalovaný je povinný žalobcovi zaplatiť úroky z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 15.400,- € od 15.09.2021 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšnej časti priznaného príslušenstva odvolací súd žalobu zamietá.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 69,90%.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 15.400 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 15.400 € od 21.03.2020 do zaplatenia. II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietá. III. Súd prvej inštancie priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému 69,90 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

1.1. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca dňa 17.12.2019 uzavrel so žalovaným zmluvu o zájazde, predmetom ktorej bolo zabezpečenie zájazdu do destinácie Tokio, Japonsko pre 44 účastníkov (študentov a pedagógov žalobcu). Termín zájazdu bol stanovený na 23.júna 2020 - 28.júna 2020 (6 dní/4 noci). Celková cena zájazdu bola dohodnutá na 108.328,- €, pričom záloha bola v sume 54.164,- € a mala byť zaplatená do 17.12.2019 a zostatok ceny zájazdu v rovnakej výške mal byť uhradený do 23.05.2020. Žalobca zálohu uhradil dňa 17.12.2019. Listom zo dňa 19.03.2020 žalobca doručil žalovanému list označený ako „STORNO ZÁJAZDU DO TOKIA 23.06. - 28.06.2020“. Zájazd stornoval z dôvodu šíriacej sa pandémie COVID - 19 a ochrany zdravia študentov. Žalobca dňa 06.04.2020 zaslal žalovanému predžalobnú výzvu, v ktorej uvádza, že žalobca s ohľadom na pandémiu covid - 19 odstúpil od zmluvy o zájazde zo dňa 17.12.2019 dňa 19.03.2020 a požiadal

žalovaného o vrátenie už zaplatenej zálohy vo výške 54.164 €. Nakoľko však žalovaný žalobcovi zaplatil len sumu 36.036 € a z dokumentu vratka zálohy č. 20021 vyplýva, že si žalovaný nárokuje na storno poplatok vo výške 15.400,- €, týmto žalobca žalovaného vyzýva na bezodkladné vrátenie zálohy vo výške 18.128 €; tento svoj nárok odôvodňuje čl. V bod 1 písm. b) Všeobecných obchodných podmienok žalovaného, ktorého znenie zodpovedá § 20 ods. 3 zákona č. 170/2018 Z.z. s tým, že žalovaný doposiaľ neinformoval žalobcu o skutočnosti, že zájazd nebude možné realizovať. Odvolávajúc sa na znenie § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z.z. tvrdí, že žalovaný má povinnosť zaplatiť žalobcovi všetky platby, ktoré za zájazd zaplatil.

1.2. Súd prvej inštancie po právnej stránke posúdil nárok žalobcu podľa § 1 ods. 1 písm.a), § 2, § 16 ods. 1, § 21 ods. 1, ods. 2 a ods. 4 zákona č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 170/2018 Z. z.“), § 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, § 48 ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Poukázal nato, že zákon č. 170/2018 Z. z. v ustanovení § 21 ods. 2 priznáva právo cestujúcemu odstúpiť od zmluvy o zájazde pred začatím zájazdu bez povinnosti zaplatiť odstupné, ak v cieľovom mieste alebo v jeho bezprostrednej blízkosti nastanú neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti, ktoré významne ovplyvnia poskytovanie zájazdu alebo prepravu cestujúcich do cieľového miesta. Pri odstúpení od zmluvy o zájazde má cestujúci právo na vrátenie všetkých platieb, ktoré za zájazd zaplatil a cestovná kancelária je ich povinná vrátiť bezodkladne najneskôr do 14 dní odo dňa doručenia oznámenia o odstúpení od zmluvy o zájazde. Neodvratiteľnou a mimoriadnou okolnosťou je udalosť, ktorú zmluvná strana nemohla ovplyvniť a ktorej následky nemôže odvrátiť, ani keby prijala všetky primerané opatrenia. Za takúto okolnosť sa považuje napr. vojna, terorizmus, politické nepokoje, významné riziká pre ľudské zdravie, živelné pohromy. Ako vyplýva z dôvodovej správy k zákonu, pri argumentácii sa budú zmluvné strany odvolávajúce sa na neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti, môcť oprieť o rôzne zdroje, napríklad aj informácie poskytnuté z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky.

1.3. V prejednávanej veci nebolo sporné, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 17.12.2019 zmluvu o zájazde v zmysle § 16 zákona č. 170/2018 Z. z., kde sa žalovaný zaviazal žalobcovi obstaráť zájazd do destinácie Tokio, Japonsko a žalobca sa zaviazal, že zaplatí dohodnutú cenu zájazdu. Nebolo ani sporné, že žalobca zaplatil žalovanému prvú polovicu kúpnej ceny vo výške 54.164,- € v zmysle zmluvných ustanovení dňa 17.12.2019 a nebolo sporné ani to, že dňa 19.03.2020 žalobca od uzatvorenej zmluvy o zájazde odstúpil písomným podaním, kde žalovanému oznámil, že z dôvodu šíriacej sa epidémie COVID - 19 a ochrany zdravia študentov záväzne stornuje zájazd stanovený na 23.júna - 28.júna 2020 a žiada zaplatiť plnú výšku uhradenej zálohy vo výške 54.164,- €. Žalovaný obratom vrátil záloh vo výške 36.036,- € titulom „Vratka zálohy č. 20021“ s tým, že si odpočítal a ponechal storno poplatok vo výške 18.128,- €, odvolávajúc sa na ustanovenia zmluvy o zájazde zo dňa 17.12.2019 ako aj Všeobecných podmienok účasti na zájazdoch CK ESO TRAVEL. Žalobca sa domnieva, že má nárok na vrátenie celej sumy. Spornou skutočnosťou bolo, či žalobcovi vznikol nárok odstúpiť od zmluvy o zájazde zo dňa 17.12.2019 bez zaplatenia odstupného žalovanému. Žalobcom uplatnená suma 18.128,- € pozostáva: a) z výšky vzniknutých nákladov, ktoré žalovanému vznikli v dôsledku stornovania zájazdu v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami účasti na zájazdoch žalovaného vo výške 15.400,- €, b) z platby za poistné, konkrétne cestovné poistenie vo výške 924,- € a poistenie storno PLUS vo výške 1.804,- € spolu vo výške 2.728,- €. Žalovaný tvrdí, že od poistnej zmluvy žalobca neodstúpil a platba za poistné nie je platnou za zájazd, ktorá by sa mala vracaať a nebolo tak ani zmluvne dohodnuté.

1.4. Súd prvej inštancie považoval žalobu za čiastočne dôvodnú. Podľa ustanovenia § 21 zákona č. 170/2018 Z. z. môžu od zmluvy odstúpiť obe zmluvné strany pred začatím zájazdu. Cestujúci má možnosť odstúpiť od zmluvy kedykoľvek, za podmienky zaplatenia primeraného a odôvodneného odstupného. To neplatí, ak poskytovanie zájazdu ovplyvnia neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti, vtedy môže cestujúci odstúpiť bez zaplatenia odstupného. V dôvodovej správe k zákonu č. 170/2018 sa za mimoriadne a neodvratiteľné okolnosti môžu považovať terorizmus, významné riziká pre ľudské zdravie (prepuknutie vážnej choroby v destinácii), prírodné katastrofy (záplavy, zemetrasenia, poveternostné podmienky), ktoré znemožňujú bezpečne cestovať do destinácie. Príkladom takejto skutočnosti, môže byť aj vypuknutie vírusu (v dôvodovej správe sa uvádza vírus zika) v cieľovom mieste po uzatvorení zmluvy, ak je cestujúca tehotná žena. Cestovná kancelária je povinná vrátiť všetky platby do 14 dní od odstúpenia od zmluvy. Súd prvej inštancie uvedený spor nepovažoval za spotrebiteľský, nakoľko žalobca je právnickou osobou. V dôsledku šírenia pandémie COVID-19 také objektívne

skutočnosti nezávisle od vôle žalobcu nastali a bránili žalobcovi v poskytnutí objednaného zájazdu. V prejednávanej veci nebolo sporné, že pandémia COVID-19 je epidémia vírusového ochorenia, ktoré spôsobuje koronavírus SARS-CoV-2, ktorá je súčasťou celosvetovej pandémie. Pandémia COVID-19 vypukla v roku 2020 v čínskom Wu-chan, odkiaľ sa rozšírila do celého sveta. Do Japonska sa dostala dňa 16.01.2020. Dňa 30.01.2020 bol COVID-19 vyhlásený Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) za ohrozenie verejného zdravia medzinárodného významu a dňa 11.03.2020 bol vyhlásený za celosvetovú pandémiu. Žalobca predložil množstvo listinných dôkazov, ktoré preukazujú neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti v cieľovom mieste (Tokio, Japonsko), ktoré významne ovplyvnia poskytovanie zájazdu alebo prepravu cestujúcich do cieľového miesta. Poukázal na vyhlásenie mimoriadnej situácie na území SR vládou (11.3.2020), vyhlásenie núdzového stavu a zavedenie povinnej štátnej karantény (15.03.2020), zatvorenie všetkých škôl (16.03.2020), zatvorenie všetkých medzinárodných letísk (16.03.2020), organizovanie repatričných letov, odporúčanie Ministerstva zahraničných vecí necestovať v najprísnejšom stupni č. 3 zverejnené 16.03.2020, zákaz všetkých školských exkurzií mimo SR vyhlásený Ministerstvom školstva (16.03.2020). Súd prvej inštancie mal za to, že bolo jednoznačne preukázané, že v cieľovom mieste nastali neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti, ktoré významne ovplyvnili poskytovanie zájazdu alebo prepravu cestujúcich do cieľového miesta. Dňa 19.03.2020 bolo na oficiálnej stránke Európskej komisie zverejnené odporúčanie, ako postupovať k zájazdom vo vzťahu k pandémie. Dňa 15.03.2020 bol vládou vyhlásený núdzový stav s účinnosťou od 16.03.2020 a na základe opatrenia OLP/2595/2020, ktorým sa na základe rozhodnutia vlády sprísňujú prijaté opatrenia. Všetkým osobám, ktoré sa od 16.03.2020 od 6:00 hod skupinovo vracajú z postihnutých oblastí zahraničia, sa nariaďuje izolácia v zariadeniach určených Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie je názoru, že pandémia COVID-19 predstavuje takú prekážku, ktorá zakladá odstupujúci dôvod v zmysle Smernice č. 2015/2302 a teda ja § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. Tieto okolnosti nastali ešte pred odstúpením od zmluvy o zájazde, ale trvali aj počas plánovaného termínu zájazdu. Vzhľadom na uvedené súd priznal nárok na sumu 15.400,- €. Odstúpením od zmluvy zanikla zmluva od počiatku, a zmluvné strany si boli povinné vrátiť plnenia. Žalovaný bol povinný žalobcovi vrátiť plnenie.

1.5. Rozhodnutie v časti príslušenstva t.j. priznaných úrokov z omeškania súd prvej inštancie odôvodnil ustanoveniami § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v súlade so žalobným petitom priznal žalobcovi aj nárok na úroky z omeškania a to od dňa 21.03.2020.

1.6. Súd prvej inštancie nevyhovel žalobe v časti zaplateného poistného vo výške 2.728,- €. V konaní nebolo žalobcom preukázané, že by odstúpením zmluvy o zájazde odstúpil aj od poistnej zmluvy. Platba za poistné nie je platba za zájazd a nebolo ani preukázané, žeby bolo dohodnuté. Súd prvej inštancie sa stotožnil so žalovaným, že platba za poistenie sa odstúpením od zmluvy o zájazde ani podľa zákona ani podľa dohodnutých zmluvných podmienok nevracia. Žalovaný preukázal, že odviezol poistné vo výške 1.804,- €. Poistenie je kryté samostatným zmluvným vzťahom so samostatne dohodnutými podmienkami. Žalovaný preukázal, že poistná zmluva bola samostatne uzavretá dňa 17.12.2019 so začiatkom poistenia dňa 23.06.2020 do 28.06.2020 pre 44 účastníkov, pričom žalovaný svoje tvrdenia aj dostatočne preukázal.

1.7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 256 ods. 1, § 255 ods.1 C.s.p. tak, že žalovaný mal v konaní čiastočný úspech, keď bola žaloba v časti 2.782,- € zamietnutá. Pomer rozdelenia trov konania zodpovedá víťazstvu žalobcu vo veci samej zníženého o pomernú časť jeho neúspechu pričom táto suma predstavuje 15,05% z celkovej sumy uplatnenej v žalobe, čo vyjadruje podiel úspechu žalobcu v tomto konaní. Žalobca sa domáhal zaplata 18.128,- €, priznaných mu bolo 15.400,- €. Úspech žalobcu bol v časti 84,95%. Úspech žalovaného potom bol 15,05%, čo predstavuje celkový úspech žalobcu 69,90%.

2. Proti tomuto rozsudku proti výrokom I.,III, podal odvolanie žalovaný, a to z dôvodov, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný sa podaným odvolaním domáha vydania rozhodnutia, ktorým odvolací súd zmení napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietla a žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie pochybil pri vydaní napadnutého rozhodnutia tak, že vykonal také dôkazy a vec posudzoval podľa takých dôkazov, ktoré ku dňu odstúpenia od zmluvy nejestvovali. Niektoré z dôkazov boli súdom prvej inštancie vykonané nesprávne, následkom čoho prišiel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Dôkazy predložené žalobcom, ktoré sú datované po 19.03.2020, mal súd prvej

inštalácie vo vzťahu k posúdeniu, či dňa 19.03.2020, kedy bolo podané odstúpenie od zmluvy, je potrebné považovať za skutkovo a právne irelevantné, a ich vykonanie mal odmietnuť. Žalovaný súdu prvej inštalácie preukázal, že ku dňu 19.03.2020 (odstúpenie od zmluvy o zájazde), Letné olympijské hry 2020 neboli zrušené. Účasť na LOH nebola ako súčasť zájazdu dohodnutá. Žalovaný poukazuje, že aj odporúčanie Komisie EÚ 2020/648 týkajúce sa poukazov ponúkaných pasažierom a cestujúcim ako alternatívu náhradu za zrušené balíky cestovných služieb a dopravné služby v súvislosti s pandémiou COVID - 19 bolo vydané až dňa 13.05.2020. Súd vychádzal zo skutočnosti, že dňa 19.03.2020 bolo na webovom sídle uverejnené neformálne usmernenie Komisie. V tomto odporúčaní sa uvádza, že samotné posúdenie, či okolnosti pandémie ochorenia COVID - 19 významne ovplyvňujú poskytnutie zájazdu, je potrebné posudzovať od prípadu k prípadu. Súd rovnako opomenul aj skutočnosť, že v danom usmernení bolo rovnako uvedené aj to, že subjektívny pocit strachu na odstúpenie od zájazdu v zmysle smernice nestačí. Súd prvej inštalácie vzal do úvahy zo stanoviska Slovenskej obchodnej inšpekcie zo dňa 10.03.2020 len časť, kde sa uvádza, že výskyt koronavírusu a jeho šírenie predstavuje významné riziká pre ľudské zdravie, je preto mimoriadnou a neodvratiteľnou udalosťou. Nevzal však do úvahy, že pre posúdenie bezplatného odstúpenia podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. je dôležitá stanovisko Ministerstva zahraničných vecí o odporúčaní necestovať do konkrétnej oblasti alebo krajiny. Dňa 19.03.2020 takéto odporúčanie nebolo zverejnené obmedzenie cestovania do Japonska. V danej dobe bolo vydané obmedzenie pre Taliansko, Čínu. Súd prvej inštalácie nevzal do úvahy, že SOI v stanovisku apeloval na preštudovanie a rešpektovanie storno poplatkov príslušnej cestovnej kancelárie. Usmernenie Ministerstva školstva, vedy a výskumu a športu Slovenskej republiky zo dňa 11.03.2020 prikazuje zrušiť zájazdy školským zariadením, avšak následky takéhoto stornovania zájazdu sa však musia ďalej diať v intenciách práva. Toto usmernenie žalovanému neukladá žiadne povinnosti, a rovnako neudávalo žiadne spôsobilé dôvody, ktorými by bolo možné naplniť niektorú z podmienok na uplatnenie dôvodu odstúpenia v zmysle článku 21 ods. 2 zákona o zájazdoch. Žalovaný ani nepredával zájazd ako školský zájazd. Súd prvej inštalácie nemal brať toto usmernenie do úvahy, nakoľko je irelevantné a nemohlo preukázať žiadnu z tvrdených skutočností. Súd prvej inštalácie si protirečí, keď uvádza, že pandémia COVIDU-19 vypukla už v roku 2019, a preto žalovanému muselo byť známe, že táto skutočnosť v čase odstúpenia existovala a na druhej strane neberie ohľad na skutočnosť, že zmluva bola uzavretá dňa 17.12.2019. Žalobca pri uzatváraní zmluvy o pandémii a jej rizikách vedel a súd prvej inštalácie napriek tomu označil pandémiu ako za dôvod odstúpenie od zmluvy. Žalobca v čase odstúpenia od zmluvy vedel, že nemá nárok na vrátenie celej zaplatenej sumy. Žalobca odstúpil od zmluvy, aby sa ochránil pre možnými vyššími storno poplatkami. Žalobca v odstúpení od zmluvy odstupuje preto, aby predišiel hroziacim škodám, pričom pri odstúpení podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. mu škoda nehrozila. Škoda by žalobcovi hrozila len podľa § 21 ods. 1 zákona č. 170/2018 Z. z., kedy sa zvyšovali storno poplatky. Je preto zjavné, že vôľa žalobcu bola odstúpiť podľa § 21 ods. 1 zákona č. 170/2018 Z. z. K odstúpeniu od zmluvy podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. nestačí obava žalobcu spočívajúcu v platení vyšších storno poplatkov. Podľa žalovaného odstúpenie nie je možné považovať za odstúpenie od zmluvy, nakoľko žalobca vedel, že nemá nárok na vrátenie celej sumy, a preto aj žiadal o potvrdenie výšky vrátenej záloha. Žalobca uvedené nemohol nevedieť aj vzhľadom na komunikáciu s CA BITTNER Travel. Žalobca v odstúpení uviedol, že situácia je nejasná, z čoho vyplýva, že nemohol vedieť ako sa situácia do času zájazdu vyvinie. Žalovaný poukazuje na nejasnosti v určení dôvodov odstúpenia. V odstúpení nebol uvedený žiaden dôvod, v predžalobnej výzve uviedol dôvod odstúpenia podľa § 20 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 170/2018 Z.z. Súd prvej inštalácie aj tento dôkaz nevyhodnotil správne a nevzal do úvahy skutočnosti z neho vyplývajúce. Z obsahu odstúpenia od zmluvy vyplýva, že ide o odstúpenie podľa § 21 ods. 1 zákona č. 170/2018 Z. z. Z dôvodu, že možnosť odstúpenia od zmluvy pre COVID - 19 je výhodnejšie, žalobca svoje dôvody zmenil. Do 19.03.2020 nemohol mať súd prvej inštalácie preukázané, že zájazd nebude možné v stanovenom termíne uskutočniť. Súd prvej inštalácie z predložených dôkazov a dokumentov účelovo vyberal iba vybrané časti a nereflektoval na tie, ktoré boli v prospech žalovaného, pričom tento svoj postup neodôvodnil.

2.1. Pokiaľ ide o nesprávne právne posúdenie, tak žalovaný uviedol, že súd prvej inštalácie síce vybral správne ustanovenie zákona, avšak nereflektoval skutočnosť, že samotné posudzovanie mimoriadnych okolností v zmysle zákona o zájazde je vždy potrebné vykonať v relevantnom čase pred konaním zájazdu alebo v dobe konania zájazdu a nie 3 mesiace pre jeho začatím. Dôvod odstúpenia od zmluvy o zájazde podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z.z. je možné aplikovať vždy len s ohľadom na to, či tieto mimoriadne okolnosti v Japonsku trvajú alebo budú s istotou trvať aj v čase zájazdu. Žiadny z dokumentov a informácií, ktoré boli vydané a verejne známe ku 19.marcu 2020 nepreukazovali, že by akékoľvek obmedzenie spojené s pandémiou mali trvať aj v čase uskutočnenia zájazdu. V

čase odstúpenia od zmluvy Letecká spoločnosť AUSTRIAN AIRLINES let v tom čase nezrušila a ani neplánovala zrušiť a aj zahraničný partner z Japonska vyhlásil, že ubytovanie v júni dokáže zabezpečiť. Ani jeden z partnerov ku dňu 19.03.2020 nerátal s tým, že ubytovanie v júni dokáže zabezpečiť, nakoľko to nebolo možné z takým časovým predstihom predvídať. V obdobnej veci už bolo rozhodnuté českým súdom, a to Obvodným súdom pro Prahu 5 v rozhodnutí sp. zn. 25C/107/2021-425 zo dňa 24.08.2021, pri ktorom prišlo k odstúpeniu rovnako počas marca 2020 len s tým podstatným rozdielom, že na strane cestujúceho bol spotrebiteľ, v ktorom bolo konštatované, že odstúpenie od zmluvy bolo možné, avšak žalobcovia nemajú právo na vrátenie uhradenej platby za zájazd. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Městského soudu v Praze, sp. zn. 70Co/395/2021-69 zo dňa 06.01.2022. Z vykonaného dokazovania sa nepreukázalo, že by bolo možné objektívne konštatovať, že v cieľovom mieste budú v čase plnenia zmluvy také nepredvídateľné a mimoriadne okolnosti, ktoré by mali významný dopad na poskytovanie zájazdu a na prepravu do cieľového miesta. Právny úkon má byť posudzovaný podľa okolností, ktoré boli známe v čase jeho urobenia, nie podľa okolností, ktoré vyšli najavo niekoľko mesiacov po jeho uskutočnení, keď už bol zmluvný vzťah ukončený, a nároky boli vysporiadané.

2.2. Žalovaný záverom svojho odvolania uvádza, že žalobca predloženými dôkazmi a vyjadreniami nepreukázal a ani nemohol preukázať, že boli splnené podmienky na odstúpenie od zájazdu podľa § 21 ods. 2 zákona o zájazdoch a že odstúpenie od zájazdu z dôvodu mimoriadnych okolností možno uskutočniť kedykoľvek. Odstúpenie žalobcu od zmluvy o zájazde naplnilo zákonné predpoklady odstúpenia od zmluvy o zájazde podľa § 21 ods. 1 zákona č. 170/2018 Z. z. Dôvodom odstúpenia od zmluvy o zájazde tak bola iba subjektívne pociťovaná obava žalobcu, ktorá nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na odstúpenie od zmluvy podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. Súd prvej inštancie pochybil aj pri priznaní zákonného úroku z omeškania. Ak by malo platiť, že k odstúpeniu od zmluvy prišlo podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. dňa 19.03.2020, následkom čoho by mal žalovaný vrátiť celú sumu zaplatenej zálohy, mal súd túto situáciu posúdiť podľa ustanovenia § 33a ods. 10 a § 33a ods. 1 a ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. V omeškaní sa mal žalovaný ocitnúť až dňa 15.09. 2021 a nie 21.03.2020 ako určil súd prvej inštancie.

3. Žalobca sa k odvolaniu žalobcu vyjadril a uviedol, že súd náležite zistil skutkový stav. Výhrady žalovaného k vykonávaniu dôkazov súdom prvej inštancie, nemá oporu v zákone, nakoľko v zmysle § 185 ods. 1 C.s.p. nie je súd viazaný pri odmietnutí niektorého dôkazu návrhmi strán a je oprávnený vykonať akýkoľvek včas navrhnutý, resp. predložený dôkaz. Žalobca predkladal všetky dôkazy v podobe listín, preto nebol dôvod odmietnuť takto predložené dôkazy. Listiny oneskorene predkladal žalovaný. Bol to žalovaný, ktorý v odpore namietal, že nemožnosť realizovať zájazd je potrebné posúdiť podľa času jeho realizácie, a nie času odstupujúceho úkonu (bod 15 a 22 odporu žalovaného). Z uvedených prostriedkov procesnej obrany žalovaného a ním predložených dôkazov je zjavné, že na ne musel v následkom podaní žalobca v zmysle § 151 ods. 1 a 2 C.s.p. reagovať tak, že ich poprel a predložil dôkazy, ktoré tieto tvrdenia vyvrátili. Súd prvej inštancie mal preto povinnosť vykonať všetky navrhnuté listinné dôkazy. Dôkazy boli vecné a logicky usporiadané, včas predložené a reagujúce na skutkové tvrdenia a teda aj procesnú obranu žalovaného. V zmysle ustanovení zákona o zájazdoch je potrebné skúmať, či v čase realizácie zájazdu tento bolo možné, alebo nebolo možné realizovať. Žalovaným tvrdené protirečenie v rozhodnutí súdu prvej inštancie nejestvuje a projektuje si ho iba žalovaný. Súd prvej inštancie správne uviedol, že COVID-19 sa začal šíriť už v roku 2019 a v marci 2020 bolo už povedomie o ňom všeobecne dostupné a musel ho zaregistrovať aj žalovaný. Súd prvej inštancie nemal dôvod brať od úvahy, že zmluva o zájazde bola uzavretá ešte v roku 2019. Sú prvej inštancie vôbec neporovnával vedomosť sporových strán o tom pandémie k rovnakému dátumu. Žalovaný netvrdil a ani nepreukazoval, žeby mal žalobca v roku 2019 vedomosť o pandémii. V roku 2019 nešlo o bežne dostupnú informáciu mimo územia Číny. Žalovaný uvádza vlastnú realitu, a to tým, že tvrdí, že žalobca odstúpil od zmluvy aby sa vyhol prípadnej škode, čo však žalobcom v odstúpení nebolo vôbec uvedené. V odstúpení je jasne uvedené, že odstupuje z dôvodu ochrany zdravia študentov. Požiadavka na písomné potvrdenie výšky vrátenej zálohy vyplýva, z toho, že žalobca je regulovaný subjekt a na zájazd sa skladali rodičia žiakov. Žalobca ďalej uvádza, že konštantne počas celého konania tvrdil, že odstúpil z dôvodu uvedeného v § 20 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z.z. Právny zástupca žalobcu odkazoval v predžalobnej výzve iba čl. V bod 1 písm. b) Všeobecných obchodných podmienok žalovaného, kde poukázal, že ak by žalovaný postupoval s náležitou starostlivosťou, mal sám povinnosť informovať žalobcu o podstatných zmenách ovplyvňujúcich zájazd, resp. o možnosti odstúpiť. Pri čítaní predžalobnej výzvy je zrejmé, že v ňom nie je žiadna konkurencia medzi ustanovením § 20 ods. 2 a 3 zákona č. 170/2018 Z. z. a ide o účelový výklad žalovaného. Súd prvej inštancie náležite odôvodnil možnosť odstúpenia podľa ustanovenia §

21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. Žalobca venoval celé podanie zo dňa 29.09.2021 dokazovaním verejne dostupných informácií o vývoji situácie ohľadom pandémie COVID - 19. Opatrenia prijaté v marci 2020 sú absolútne bezprecedentné, a preto sa stali aj verejne známe. Záver súdu prvej inštancie o tom, že pandémia COVID - 19 predstavuje takú prekážku, ktorá zakladá dôvod na odstúpenie od zmluvy v zmysle smernice č. 2015/2302 ako aj § 21 ods. 2 zákona o zájazdoch nie je nijako izolovaný, o čom svedčí odporúčanie Komisie z 13.mája 2020, prípadne stanovisko Slovenskej obchodnej inšpekcie.

3.1. K námietke nesprávneho právneho posúdenia, žalobca uviedol, že bolo bezpochyby preukázané, že v čase plánovaného začiatku zájazdu sa pre zákaz vstupu cudzincov do Japonska nedal tento zájazd zrealizovať. V zákone nie je žiadne časové obmedzenie vo vzťahu k okamihu odstúpenia. Dôvody na odstúpenie boli už v čase odstúpenia dňa 19.03.2020. Žalobca pri odstúpení od zmluvy postupoval zodpovedne a v súlade s platným právom, išlo mu o ochranu života a zdravia študentov. Pokiaľ ide o poukaz žalovaného na rozhodnutie Obvodného súdu Praha 5, sp. zn. 25C/107/2021-425, tak na toto rozhodnutie žalovaný poukázal až v podanom odvolaní. Zároveň poukazuje, že aj keby uvedené rozhodnutie vydal slovenský súd, aplikovalo sa slovenské právo, zohľadnilo by situáciu a prijaté opatrenia v Japonsku a na Slovensku a reagovalo by tak na konkrétne individuálne okolnosti súdom prvej inštancie posudzovaného prípadu, ako sú spôsob dopravy, čas a miesto zájazdu, skutočnosť, že išlo o školský zájazd a pod. (čo sa nestalo), toto rozhodnutie by nebolo možné považovať za rozhodnutie najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 2 ods. 2 C.s.p. s určitou mierou záväznosti pre slovenské súdne konanie. Žalobca naopak poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/2/2022. V tomto smere poukazujeme aj osobitnú právnu úpravu prijatú v Slovenskej republike a to znenie ustanovenia § 33a ods. 10 zákona č. 170/2018 Z. z.. Vychádzajúc z formulácie novely vyššie uvedeného zákona, má žalobca za to, že slovenský zákonodarca považuje práve 12.marec 2020 za rozhodný okamih, od ktorého bolo možné považovať pandémiu COVID - 19 za relevantný a objektívny dôvod odstúpenia zmluvy o zájazde. Teda minimálne od tohto okamihu nešlo podľa slovenského zákonodarcu o subjektívne pociťovanú obavu zákazníkov, ale o de facto zákonom potvrdený fakt. Sú naplnené predpoklady, že žalobca od zmluvy odstúpil od zmluvy po 12.03.2020 a to z dôvodu podľa § 21 ods. 2, žalovaný mu nevrátil všetky prijaté platby a žalovaný mu nevrátil všetky prijaté platby, a žalovaný ani nenavrhol zmenu zmluvy, alebo náhradný zájazd a teda nedošlo k dohode do 31.08.2021. Aj v zmysle predmetnej novely zákona prišlo k odstúpeniu od zmluvy zo strany žalovaného s povinnosťou vrátiť všetky platby a to bezodkladne. Na výsledku rozhodnutia súdu by ani aplikácia tohto ustanovenia nič nezmenila. Pokiaľ ide o čas určenia okamihu splatnosti pohľadávky, t. j. že prvým dňom omeškania je 15.09.2021, môže ísť o rozpor s právom Európskej únie, ktorá vyžaduje vrátenie ceny zájazdu najneskôr do 14 dní od odstúpenia. Žalobca považuje napadnutý rozsudok za vecne správny a dostatočne odôvodnený.

4. Žalovaný využil svoje právo na repliku a uviedol, že nepovažuje za správne, že súd prvej inštancie sa pri dokazovaní sústredil na skutočnosť, či ku dňu plánovaného poskytnutia zájazdu bolo možné zájazd naozaj poskytnúť, pričom vychádzal z dôkazov, ktoré vznikli až po vysporiadaní strán a nie skutočnosť, či žalovaný po obdržaní odstúpenia od zmluvy postupoval v súlade so zákonom o zájazdoch. Žalovaný opätovne poukazuje na skutočnosť, že preukazovať sa vzhľadom ku konaniu žalovaného mala skutočnosť, či bolo možné dňa 19.03.2020 určiť, že ochorenie COVID-19 je takou neodvratiteľnou a mimoriadnou okolnosťou, ktorá významne ovplyvní poskytovanie zájazdu alebo prepravu cestujúcich do cieľového miesta. Úlohou súdu prvej inštancie bolo zistiť, či mal žalovaný dňa 19.03.2020 vedieť určiť, že ochorenie COVID - 19 je takou neodvratiteľnou a mimoriadnou okolnosťou, ktorý významne ovplyvní poskytovanie zájazdu alebo prepravu cestujúcich do cieľového miesta. Ak má mimoriadna okolnosť významne ovplyvniť poskytovanie zájazdu alebo prepravu do cieľového miesta, musí sa stať alebo trvať v relevantnom čase pre uskutočnením zájazdu, a preto je ju možné posúdiť iba v relevantnom pred uskutočnením zájazdu. Žalovaný zdôrazňuje, že ustanovenie § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. neobsahuje možnosť odstúpiť od zmluvy kedykoľvek, ale iba vtedy, ak má mimoriadna okolnosť schopnosť významne ovplyvniť poskytnutie zájazdu alebo prepravu do cieľového miesta, čo je možné pri infekčnom ochorení objektívne vyhodnotiť iba v relevantnom čase pred začatím zájazdu. Žiaden z dokumentov predložených žalobcom nepreukazovali, žeby akékoľvek obmedzenie spojené s pandémiou mali trvať aj v čase uskutočnenia zájazdu. K rozhodnutiu sp. zn. 25C/107/2021-424 zo dňa 24.08.2021 vychádzal z totožnej európskej právnej úpravy a je potrebné aplikovať eurokonformný výklad. Nejde o dôkaz, ktorý mal byť vykonaný alebo predložený súdu, ale o relevantnú rozhodovaciu prax susedného štátu, ktorý má v danej veci súhlasnú právnu úpravu z dôvodu transpozície smernice. Odvolací súd sa má snažiť o eurokonformný výklad. Žalobca poukazom na rozhodnutie Krajského súdu

v Prešove, sp. zn. 9Co/Csp/2/2022 zavádza, nakoľko v danom prípade išlo o odstúpenie od zmluvy o zájazde podľa § 21 ods. 1 zákona č. 170/2018 Z. z. s uhradením storno poplatku za odstúpné zo strany cestujúceho. Žalovaný poukazuje aj na to, že zákon č. 136/2020 Z. z., ktorý novelizoval zákon č. 170/2018 Z. z. bol účinný až od 29.05.2020, t. j. dva mesiace po odstúpení. Nemôže byť na ujmu žalobcovi, že zákonodarca určil za rozhodujúci deň 12.marec. Žalovaný nesúhlasí, že boli splnené predpoklady § 33a ods. 10 zákona č. 170/2018 Z. z. Naopak boli splnené podmienky na odstúpenie od zmluvy podľa § 21 ods. 1, keď žalovaný uplatnil všeobecné podmienky účasti na zájazdoch a v súlade s nimi určil výšku storna. Išlo o naplnenie podmienok § 33a ods. 11 zákona č. 170/2018 Z. z., pretože k vysporiadaniu odstúpného prišlo. Rozpor ustanovení § 33a zákona č. 170/2018 Z.z. s právom EÚ nie je relevantný, nakoľko ustanovenia novely sú do dňa spísania tohto vyjadrenia platné a účinné.

5. Žalobca využil svoje právo na podanie odvolacej dupliky, ktorú odôvodnil tým, že názor žalovaného, ktorým navodzuje dojem, že pri dokazovaní sa súd prvej inštancie sústredil na skutočnosť, či bolo možné ku dňu uskutočnenia zájazdu ho bolo možné reálne poskytnúť, nemá oporu v postupe súdu prvej inštancie, ani v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie, ani vo vykonanom dokazovaní a nakoniec ani oporu v platnom práve. Žalovaný sám vo svojich podaniach vymedzil jednu zo sporných otázok, a to či bolo reálne možné zájazd v plánovanom čase reálne uskutočniť, s ktorou sa musel súd prvej inštancie vysporiadať. Pre spravodlivé rozhodnutie sa súd prvej inštancie musel vysporiadať s otázkou možnosti plnenia záväzku v čase splatnosti a ak nebolo možné či sa dalo predvídať v čase odstúpenia o zájazdu. Neexistuje jediný zákonný ani logický dôvod, prečo by súd prvej inštancie nemohol prihliadať aj na dôkazy, ktoré vznikli až po odstúpení od zájazdu. Žalobca preukázal, že plnenie v čase splatnosti možné nebolo. Táto skutočnosť sa pritom fakticky nedala s určitosťou preukázať dôkazmi, ktoré by vznikli pred splatnosťou plnenia. Súd prvej inštancie sa venoval druhej spornej otázke a síce, či tento stav bolo možné s rozumnou mierou, ktorú možno od žalobcu spravodlivo očakávať po zohľadnení všetkých okolností. Otázky prihliadol súd už iba dôkazy, ktoré časovo predchádzali dátumu odstúpenia a k tejto otázke vykonával rozsiahle dokazovanie. Súd nijako pri vykonanom dokazovaní nepochybil, správne prihliadol na všetky dôkazy predložené stranami a správne tieto dôkazy vyhodnotil. Ak žalovaný argumentuje, že nie je možné odstúpiť od zmluvy kedykoľvek, tak táto skutočnosť nebola sporná. Žalobca však tvrdí, že zákon nestanovuje žiadnu konkrétnu lehotu a táto sa musí posúdiť vždy individuálne podľa okolností toho ktorého prípadu. COVID-19 predstavuje takú prekážku, ktorá významne ovplyvňuje poskytovanie školského zájazdu detí na druhej strane sveta. Aj novela zákona o zájazdoch bola prijatá až 20.05.2020 vychádzala z predpokladu spätnej účinnosti zákona v neprospech objednávateľov zájazdov. Aj zákonodarca vychádzal z predpokladu, že už 12.03.2020 bolo možné dopady pandémie predvídať. Od tohto dátumu podľa slovenského zákonodarcu o subjektívne pociťovanú obavu zákazníkov, ale o de facto zákonom potvrdený fakt, resp. právnu fikciu. Je potrebné si uvedomiť, že objednaný zájazd bol školským zájazdom 39 detí na druhú stranu sveta. Žalobca založil svoje rozhodnutie na oficiálnom vyhlásení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky.

6. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. (t. j. v rozsahu, v ktorom bolo žalobe čiastočne vyhovené a výroku o náhrade na trovy konania) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci ale vec v časti nesprávne právne posúdil.

7. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že žalobca a žalovaný dňa 17.12.2019 uzavreli zmluvu o zájazde, ktorou si žalobca u žalovaného objednal zájazd do Japonska pre 44 účastníkov (študentov žalobcu), a to termíne 23.06.2020-28.06.2020. Žalobca žalovanému uhradil zálohu vo výške 54.164,- €. Vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID - 19, žalobca dňa 19.03.2020 odstúpil od zmluvy o zájazde. Žalovaný žalovanému vrátil časť zaplatenej sumy vo výške 36.036,- €. Žalovaný si ponechal sumu 18.128,- € titulom storno poplatkov. Medzi stranami bolo sporné, z akého zákonného dôvodu prišlo zo strany žalobcu k odstúpeniu od zmluvy o zájazde, a teda či mal žalovaný nárok na odstúpné.

8. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 170/2018 Z.z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 170/2018 Z.z.“) Zmluvou o zájazde sa cestovná kancelária zaväzuje, že za dohodnutú cenu cestujúcemu obstará zájazd, a cestujúci sa zaväzuje, že zaplatí dohodnutú cenu zájazdu.

8.1. Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 170/2018 Z. z., cestujúci je oprávnený kedykoľvek pred začatím zájazdu odstúpiť od zmluvy o zájazde. V zmluve o zájazde možno dohodnúť odstupné, ktorého výška musí zohľadňovať čas odstúpenia od zmluvy o zájazde pred začatím zájazdu, predpokladané zníženie nákladov v dôsledku neposkytnutia služieb cestovného ruchu tvoriacich zájazd cestujúcemu a predpokladaný príjem z náhradného predaja služieb cestovného ruchu. Ak odstupné nie je dohodnuté, jeho výška sa vypočíta ako cena zájazdu znížená o súčet úspory nákladov za neposkytnuté služby cestovného ruchu a príjmov z náhradného predaja služieb cestovného ruchu. Na žiadosť cestujúceho je cestovná kancelária povinná poskytnúť odôvodnenie výšky odstupného.

8.2. Podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z., cestujúci je oprávnený odstúpiť od zmluvy o zájazde pred začatím zájazdu bez zaplatenia odstupného, ak v cieľovom mieste alebo v jeho bezprostrednej blízkosti nastanú neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti, ktoré významne ovplyvnia poskytovanie zájazdu alebo prepravu cestujúcich do cieľového miesta; pri odstúpení od zmluvy o zájazde má cestujúci nárok na vrátenie všetkých platieb, ktoré za zájazd zaplatil.

8.3. Podľa § 21 ods. 4 zákona č. 170/2018 Z. z., pri odstúpení od zmluvy o zájazde podľa odsekov 1 až 3 je cestovná kancelária povinná vrátiť cestujúcemu všetky platby, ktoré od neho alebo v jeho mene prijala na základe zmluvy o zájazde alebo v súvislosti s ňou bezodkladne, najneskôr však do 14 dní odo dňa doručenia oznámenia o odstúpení od zmluvy o zájazde alebo odstúpenia cestovnej kancelárie od zmluvy o zájazde. Ustanovenie odseku 1 tým nie je dotknuté..

8.4. Podľa § 33a ods. 1 zákona č. 170/2018 Z. z., ak v dôsledku mimoriadnej situácie z dôvodu ochorenia COVID-19 v Slovenskej republike alebo obdobnej situácie v cieľovom mieste alebo v ktoromkoľvek mieste trasy zájazdu nie je možné poskytnúť cestujúcemu základné znaky služieb cestovného ruchu podľa zmluvy o zájazde, je cestovná kancelária oprávnená cestujúcemu a)navrhnuť zmenu zmluvy o zájazde alebo b)zaslať oznámenie o náhradnom zájazde, ak cestujúci neprijme navrhnutú zmenu zmluvy o zájazde podľa písmena a).

8.5. Podľa § 33a ods. 7 zákona č. 170/2018 Z. z., cestovná kancelária je povinná dohodnúť sa s cestujúcim na poskytnutí náhradného zájazdu najneskôr do 31. augusta 2021.

8.6. Podľa § 33a ods. 9 zákona č. 170/2018 Z. z., ak sa cestovná kancelária s cestujúcim na poskytnutí náhradného zájazdu nedohodne do 31. augusta 2021, platí, že odstúpila od zmluvy o zájazde a je povinná cestujúcemu vrátiť všetky platby, ktoré prijala na základe zmluvy o zájazde, a to bezodkladne, najneskôr však do 14. septembra 2021.

8.7. Podľa § 33a ods. 10 zákona č. 170/2018 Z. z., ak cestujúci alebo cestovná kancelária v čase od 12. marca 2020 do účinnosti tohto zákona od zmluvy o zájazde odstúpili podľa § 21 ods. 2 alebo ods. 3 písm. b) a cestovná kancelária na základe odstúpenia od zmluvy podľa § 21 ods. 2 alebo ods. 3 písm. b) nevrátila cestujúcemu všetky platby, ktoré na základe zmluvy o zájazde prijala, postupuje sa podľa odseku 1.

8.8. Podľa § 33a ods. 11 zákona č. 170/2018 Z. z., ak cestujúci v čase od 12. marca 2020 do účinnosti tohto zákona odstúpil od zmluvy o zájazde podľa § 21 ods. 1 a k vysporiadaniu odstupného nedošlo, postupuje sa podľa odseku 1.

9. Vzhľadom na podaný rozsah odvolania, odvolací súd preskúmal iba napadnutú vyhovujúcu časť, ktorou bol žalobcovi priznaný nárok na zaplatenie sumy 15.400,- €. V prvom rade odvolací súd dáva do pozornosti, že súd prvej inštancie nevezal do úvahy ustanovenie § 33a zákona č. 170/2018 Z. z., ktorý bol do právneho poriadku zavedený zákonom č. 136/2020 Z. z. a to z dôvodu reakcie na vzniknutú situáciu ohľadom celosvetovej pandémie. Vzhľadom nato, že ustanovenie § 33a zákona č. 170/2018 Z. z. nebolo v rozhodnutí súdu prvej inštancie aplikované, odvolací súd by mal v zmysle ustanovenie § 382 C.s.p. vyzvať sporové strany na vyjadrenie k aplikácii uvedeného ustanovenia. Vzhľadom ku skutočnosti, že v odvolaní a prislúchajúcich vyjadreniach sa sporové strany vyjadrovali aj k aplikácii príslušného ustanovenia, odvolací súd v súlade s princípom hospodárnosti nepovažoval za potrebné sporové strany vyzývať k vyjadreniu k aplikácii príslušného ustanovenia. Uvedené ustanovenie bol zákonodarcom do právneho poriadku zavedené ako reakcia na prijímanie prísnych reštriktívnych opatrení spojených s cestovaním.

9.1. V prvom rade odvolací súd uvádza, že žalobca odstúpil od zmluvy o zájazde dňa 19.03.2020, podaním označeným ako Storno zájazdu, a to z dôvodov, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z.z., a to konkrétne z dôvodu šíriacej sa epidémie COVID - 19 a ochrany zdravia študentov. Odvolací súd uvádza, že námietky žalovaného o tom, že žalobca počas konania menil dôvody odstúpenia od zmluvy neobstojí a má ísť o odstúpenie podľa § 21 ods. 1 zákona č. 170/2018 Z. z. neobstojí. Ani v následnej predžalobnej výzve nie je uvedený iný dôvod, ako dôvod odstúpenie podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. Odvolací súd má za to, že nie je potrebné, aby bolo v odstúpení, od zmluvy výslovne uvedené zákonné ustanovenie podľa, ktorého objednávateľ odstupuje, ale dôvod musí vyplývať z obsahu odstúpenia. V danom prípade z obsahu listu zo dňa 19.03.2020, označenom ako Storno zájazdu do Tokia 23.06.-28.06.2020 je zrejmé, že dôvodom na odstúpenie je pandémia COVID-19, ochrana zdravia študentov a prijaté opatrenia obmedzujúce cestovanie. Opatrenie obmedzujúce cestovanie sú okolnosti, ktoré sporové strany nemohli ani predvídať a ani ich nemohli nijako odvrátiť. Taktiež žalobca jasne v predmetnom odstúpení uviedol, že požaduje vrátenie zálohy v celej výške, čo vylučuje aby odstupoval od zmluvy podľa § 21 ods. 1 zákona č. 170/2018 Z.z., nakoľko v takom prípade je potrebné zaplatiť odstupné. Tvrdenia o to, že žalobca mal odstúpiť z dôvodu zníženia škôd, teda aby znížil odstupné, sú podľa odvolacieho súdu vytrhnuté z kontextu. Uvedené bolo žalobcom uvedené až v predžalobnej výzve, nie v odstúpení od zmluvy o zájazde. Aj v predžalobnej výzve, ale žalobca naďalej trvá na tom, že odstúpenie od zmluvy bolo vykonané podľa ustanovenia § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z.z. a žalovaný nemá nárok na odstupné. Medzi mimoriadne a neodvratiteľné okolnosti, kvôli ktorým je prípustné odstúpenie od zmluvy podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 je aj výskyt pandémie. Je nepochybné, že epidémia ochorenia COVID-19 je mimoriadnou a neodvratiteľnou okolnosť, ktorá výrazne ovplyvní poskytovanie zájazdu, a to vzhľadom na celosvetovo prijímané opatrenie a obmedzenia, ktoré zasahujú aj do cestovného ruchu.

9.2. Vzhľadom na nepredvídateľnosť situácie a trvanie obmedzení v cestovnom ruchu, bol prijatý zákon č. 136/2020 Z. z., ktorým zákonodarca stanovil ako rozhodujúci okamih od kedy je podľa neho potrebné považovať pandémiu ochorenia COVID-19 za mimoriadnu a neodvratiteľnú okolnosť, ktorá významne ovplyvňuje poskytovanie zájazdu, a to na deň 12.03.2020. Je nepochybné, že zo strany zákonodarcu prišlo k prijatiu retroaktívnej normy. V právnom štáte by prijímanie retroaktívnych zákonných ustanovení malo byť v zásade vylúčené. V danom prípade, vzhľadom na mimoriadne okolnosti, mal zákonodarca za to, že nie je možné zákaz retroaktivity absolutizovať, a je potrebné novou právnou úpravou zasiahnuť aj do existujúcich právnych vzťahov. Odvolací súd je názoru, že hoci vyššie uvedené zákonné ustanovenia predstavujú pravú retroaktivitu, vzhľadom na mimoriadne okolnosti situácie vzniknutej v spojení s ochorením COVID - 19, a vzhľadom na to, že predmetná právna úprava nepredstavuje znevýhodnenie ani jednej zo zmluvných strán, malo by byť takéto zákonné ustanovenie prípustné. Objednávateľom zájazdu zostala zachovaná možnosť domáhať sa vrátenie celej zaplatenej sumy, a poskytovateľovi sa poskytol odklad na vrátenie sumy, prípadne možnosť sa dohodnúť na zmene zmluvy alebo poskytnutí náhradného zájazdu. Odvolací súd má za to, že príslušné ustanovenia § 33a zákona č. 170/2018 Z. z. sú použiteľné, a poskytujú tak primeranú ochranu aj jednej a druhej zmluvnej strane.

9.3. Odvolací súd ďalej uvádza, že nakoľko ako bolo vyššie uvedené a išlo o odstúpenie od zmluvy podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z., mal súd prvej inštancie vziať do úvahy ustanovenie § 33a ods. 10 zákona č. 170/2018 Z. z. Uvedené ustanovenie nepriznáva účinky odstúpeniu, ktoré bolo vykonané v rozhodnom období, t. j. od rozhodujúceho dátumu 12.03.2020, od ktorého platili v Slovenskej republike opatrenia, do účinnosti zákona č. 136/2020 Z. z. Z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo, že má platiť pôvodná zmluva o zájazde. Má ísť o vyjasnenie a spresnenie postupu, ktorý je aplikovateľný na zmluvy o zájazde, od ktorých strany odstúpili. Ak by sa považovalo odstúpenie účinné, nebolo by možné na pôvodnú zmluvu nadviazať a zmaril by sa tým účel zákona, ktorým je zmluvy o zájazde predĺžiť. Zákon by sa netýkal, ak by boli vrátené všetky prijaté platby na základe zmluvy o zájazde. V danom prípade má odvolací súd za preukázané, že žalobca odstúpil od zmluvy o zájazde listom zo dňa 19.03.2020 označeným ako Storno zájazdu do Tokia 23.06. - 28.06.2020, teda žalobca odstúpil od zmluvy v rozhodnom období stanovenom zákonodarcom, t. j. po 12.03.2020 a pred účinnosťou predmetného zákona (29.05.2020). Taktiež má odvolací súd za preukázané, a medzi stranami ani nie je sporné, že žalovaný nevrátil celú zaplatenú sumu žalobcom a ponechal si storno poplatky, t. j. odstupné. Nakoľko nedošlo medzi stranami k vysporiadaniu a vráteniu všetkých platieb, je potrebné považovať odstúpenie od zmluvy za neúčinné a bolo potrebné použiť na vzťah medzi sporovými stranami ustanovenie § 33a ods. 10 zákona č. 170/2018 Z. z. Hoci predmetné

ustanovenie odkazuje na použitie ustanovenia len § 33a ods. 1 zákona č. 170/2018 Z. z., odvolací súd má bezpochyby za to, že je potrebné aplikovať aj ustanovenia § 33a ods. 2 až 9 zákona č. 170/2018 Z. z. Žalovaný ako cestovná kancelária mala za cieľ poskytnúť žalobcovi ako cestujúcemu zmenu zmluvy o zájazde alebo náhradný zájazd. Zákonodarca stanovil aj obmedzenú dobu pre cestovnú kanceláriu na dohodu o náhradnom zájazde, s to povinnosť uzavrieť dohodu o náhradnom zájazde do 31.08.2021. Ak k uzavretiu takejto dohody nepríde, je povinná cestovná kancelária do 14.09.2021 vrátiť všetky poskytnuté platby. Odvolací súd má za to, že zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a ani v podanom odvolaní nebolo uvedené, že by žalovaný navrhol žalobcovi zmenu zmluvy o zájazde prípadne ponúknuť náhradný zájazd, a teda do 31.08.2021 nebola medzi sporovými stranami dohodnutá dohoda o poskytnutí náhradného zájazdu. Neuzavretím tejto dohody vznikla žalovanému povinnosť vrátiť všetky prijaté platby. Zo strany žalovaného bolo do 14.09.2021 vrátená len časť zálohy vo výške 36.036,- €. Žalovaný nevyplatil zvyšnú časť zálohy vo výške 15.400,- €. Nakoľko mal žalovaný v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení vrátiť aj sumu odstupného, ktorú si zadržal, je povinný vrátiť žalobcovi. Pre súd prvej inštancie je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia a v čase vyhlásenia rozsudku prvej inštancie uplynula zákonom stanovená doba na uzavretie dohody o náhradnom zájazde, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie priznať žalobcovi nárok na vrátenie odstupného. Súd prvej inštancie v danej veci rozhodol vecne správne, a preto má odvolací súd za to, že je potrebné rozhodnutie potvrdiť v časti priznanej sumy 15.400,- € aj keď s sčasti z iných dôvodov. Nakoľko vrátenie poistného nie je predmetom odvolacieho prieskumu a v tejto sume je aj právoplatná.

10. Odvolací súd sa zaoberal aj požadovaným príslušenstvom, a to úrokom z omeškania. V danej časti má odvolací súd za to, že v danej časti dospel súd prvej inštancie k nesprávnemu právnemu posúdeniu. Vzhľadom na to, že odstúpenie od zmluvy je potrebné považovať za neúčinné a nedošlo k uzavretiu dohody o náhradnom zájazde v lehote do 31.08.2021, mal žalovaný povinnosť vrátiť aj zvyšnú sumu 15.400,- € do 14.09.2021. Nakoľko tak žalovaný neurobil dostal sa žalovaný dňa 15.09.2021 do omeškania. Odvolací súd je preto názoru, že je potrebné v danej časti zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobca má nárok na úroky z omeškania vo výške 5% v zmysle § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. ročne zo sumy 15.400,- € od 15.09.2021 do zaplatenia.

10.1. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že bolo začaté Komisiou konanie o porušenie práva Európskej únie, ktoré sa týkali porušenia článku 12 ods. 4 smernice o zájazdoch. Pokiaľ má ísť o nesúlad ustanovenia § 33a zákona č. 170/2018 Z. z. s právom Európskej únie, má odvolací súd za to, že v danom prípade nejde o porušenie smernice o zájazdoch, nakoľko zákon zachoval lehotu 14 dní na vrátenie prijatých platieb v bežných okolnostiach. V uvedenom ustanovení išlo len časovo ohraničené predĺženie lehoty na vrátenie finančných prostriedkov. Odvolací súd je názoru, že zákonodarca nemal v úmysle natrvalo predĺžiť lehotu na vrátenie prijatých platieb. Išlo len o opatrenie spojených so šírením pandémie COVID-19. Úlohou predmetného ustanovenia bolo poskytnúť ochranu tak cestovným kanceláriám, aby neprišlo k hromadnému vyplácaniu prijatých platieb a ekonomickým kolapsom cestovných kancelárií, nakoľko nešlo v danej dobe len o lokálny problém v jedinej destinácii, ale postihnutý bol celý svet. Zároveň, ale poskytuje aj ochranu cestujúcim, a to že majú nárok na vrátenie platieb prípadne náhradný zájazd. Odvolací súd sa domnieva, že uvedené ustanovenie je len dočasný charakteru a je potrebné ho vziať do úvahy pri úprave vzťahov medzi sporovými stranami.

11. Ďalšími námietkami žalovaného ohľadom neprípustnosti listinných dôkazov vzniknutých po 19.03.2020 a rozhodného okamihu na posúdenie existencie posúdenia dôvodov na odstúpenie podľa § 21 ods. 2 zákona č. 170/2018 Z. z. a ohľadom aplikácie žalovaným uvádzaného rozhodnutia českého súdu, sa odvolací súd opätovne nezaoberal, keď tieto nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strán konania na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

12. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov uvedených v odsekoch 9. až 10.1 odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa priznanej istiny v zmysle § 387 ods.

C.s.p. potvrdil a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej v časti týkajúcej priznaného príslušenstva v zmysle § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovaný je povinný žalobcovi zaplatiť úroky z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 15.400,- € od 15.09.2021 do zaplataenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti priznaného príslušenstva (t.j. v časti príslušenstva priznaného súdom prvej inštancie od 21.3.2020 do 14.9.2021) odvolací súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

13. O náhrade trov celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 C.s.p. podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a v súlade s § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 C.s.p.. Žalobca bol úspešný v sume 15.400 €, čo predstavuje úspech žalobcu 84,95 %. Žalovaný bol úspešný v rozsahu 15,05 %. Teda celkový pomer úspechu bol daný na strane žalovaného a má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 69,90 %. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťeľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).